

4. neděle v postu – Laetare – Radujte se!

Podklady k domácímu slavení bohoslužby slova

Na úvod můžete společně zazpívat vhodnou píseň.

Vstup

Ve jménu Otce I Syna I Ducha svatého. **Amen.**

Vstupní antifona – srov. Iz 66,10-11

Vesel se, Jeruzaléme! Jásejte nad ním všichni, kdo ho milujete. Zajásejte, neboť váš zármutek se promění v radost a budete nasyceni ze zdroje útěchy.

Možný úvod:

Dnes slavíme 4. neděli v postu, neděli Laetare – Radujte se! Křesťanská radost je pevně zakotvena v Kristově vítězství nad zlem, je radostí navzdory tomu, co by nás o ni chtělo připravit. Spojení v Duchu svatém s křesťany po celém světě obraťme se našemu Pánu Ježíši Kristu, který je v tuto chvíli mezi námi.

Kyrie

Pane, ty jsi světlo světa. **Pane, smiluj se.**

Kriste, ve křtu jsi nás osvítil. **Kriste, smiluj se.**

Pane, dej, abychom nechodili ve tmách, ale měli světlo života. **Pane, smiluj se.**

Vstupní modlitba

Nakloň svůj sluch k našim prosbám,
Pane Ježíši Kriste, a přijď mezi nás.
Svým milostiplným životem a smrtí pro nás
přines světlo do temnot našich srdcí
a pomaž nás Duchem svatým,
neboť ty žiješ a vládneš s Otcem a Duchem svatým
jako jeden Bůh nyní i navěky. **Amen.**

Bohoslužba slova

První dvě čtení a žalm je možné v případě potřeby vypustit.

1. čtení: 1S 16,1-13

Žalm: Ž 23 (můžete se rozdělit na dva chóry a společně se ho modlit po verších)

Epištola: Ef 5,8-14

Evangelium: Jan 9, 1-41

Kázání

„Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?“ ptají se v dnešním evangeliu učedníci, když vidí žebráka u cesty. Ježíš odpoví: „Nezhřešil ani on ani jeho rodiče; je slepý, **aby se na něm zjevily skutky Boží.**“ To je to první, co bychom měli dnes slyšet. Nemoc – v případě jednotlivce ani v rovině celosvětové pandemie - není Boží trest. Člověk je nemocný, zranitelný a leckdy bezmocný, aby se na něm projevíly Boží skutky. Abychom tam, kde si uvědomíme hranice našich možností, doufali v Boží milost a zakusili jeho přítomnost.

Co dnešní evangelium do jisté míry také spojuje s dnešní situací, je **neklid a znejistění**. Najednou je něco jinak, než jsme byli zvyklí. Ježíš uzdravil slepého od narození. Čekali bychom radost a chválu. Ale reakce je vlastně nepřátelská nebo aspoň rozpačitá. Sousedé se k uzdravenému bojí přiznat. Je to on nebo není? No, je mu podobný. A v něčem mají pravdu – už to není ten člověk, co býval. Rodiče se za něj bojí postavit, aby nebyli vyloučeni ze synagogy. Je to náš syn, narodil slepý, ale co se s ním stalo, to musí říct sám. A mají pravdu, svědectví o své víře musí každý vydat za sebe. A samozřejmě farizeové. Ti s Božím jednáním počítají. Ale to, co se stalo, je podle nich nelegální, protože se to stalo v sobotu. Nechápou, že Ježíšovy skutky přináší pravé Boží odpočinutí – od břemen a pout. A mají také v něčem pravdu, když řeknou, že se slepý celý narodil v hříchu. Jen nechápou, že to neplatí jen o něm, ale i o nich a nás všech.

Právě to je totiž podtrženo, když Ježíš uzdraví **slepého od narození**. Nerodíme se jako „čistá tabule“. Přicházíme na svět slepí jako koťata. Neseme v sobě starého Adama. Nejsme dobří lidé, kteří občas selžou, vyprosí si Boží odpuštění, „restartují“ se a vrátí se opět do „výchozího nastavení“.

„Cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý.“ Tím to celé začíná – v evangeliu i u nás. Jsme zaslepení, ztratili jsme orientaci, nevíme, kam jdeme. Ale Kristus nás uviděl a vidí! Je světlem světa a chce být světlem našeho života.

Většina z nás si neumí představit, jaké to je v dospělosti uvidět svět, když člověk dosud žil celý život ve tmě. K čemu to přirovnat? Možná vzdáleně k první velké – opěťované – lásce. K oné zkušenosti, kdy najednou vidíme vše v nových barvách, celý svět se rozzáří a dostane jinou chuť. A my se se smutkem díváme na ty, kdo to ještě neprožili nebo už ztratili.

Anebo jinak: Vzpomínám si na den, kdy jsem poprvé vzal na oči brýle. Do té doby jsem toho mnoho neviděl – ale nevěděl jsem to. Až s brýlemi na očích jsem užasle mohl říci: Ted' vidím! Tak ostré to vše najednou bylo.

A přitom to na první pohled vypadá tak bláhově. Proč bych potřebovat nějaké okuláře? Měl bych přece věřit vlastním očím! Stejně bláznivé to přišlo i uzdravenému slepci. Ježíš plivne na zem, udělá bláto, potřě mu jím oči a pak ho pošle umýt se do rybníka. To že má člověka uzdravit? Ale je to skutečně to, co vychází z Ježíšových úst, jeho slovo, a ponoření do vody, křest, co nás vysvobozuje z moci tmy a hříchu, co nás osvěcuje (osvícení je starokřesťanský výraz pro křest), co nás probouzí k novému životu.

A důležitá je v tomto procesu samozřejmě také naše **víra**. Bůh s námi nejedná bez nás. Víra toho uzdraveného pomalu roste. Nejprve něco dostal, zakusil milost. Něco strpěl – nechat si pomazat oči slinami neznámého člověka asi není úplně příjemné. Poslechl a vstoupil do rybníka, i když mu to mohlo připadat bláznivé. Uvažuje, kdo by to mohl být: nejprve ho nazve prorokem, ale na konci při osobním setkání s Ježíšem mu padne k nohám, vzdá mu božskou poctu, a vyzná: Věřím, Pane.

Naše **víra jsou ty brýle, které si nasadíme na nos, a vidíme s nimi správně**. Tedy jinak, než jsme viděli dřív. To samé, ale v jiných proporcích, v jiné perspektivě. Co bylo velké, je najednou malé (třeba to, na čem jsme lpěli, nebo náš strach). A naopak.

Ale, jak už jsme zmínili, ono nové procitnutí a prohlédnutí, není jen krásné. Víra nejsou růžové brýle mámení. Naopak dává vidět věci realisticky a v jejich (tedy naší) nahotě. Prohlédnutí slepého od narození přináší také konflikty a odcizení s těmi, kdo si myslí, že vidí, ale jsou slepí.

Ne, neznamená to, že ten, kdo věří, už všechno ví a vše vidí správně. Ale vírou vidí Světlo světa. Smysl onoho tělesného uzdravení se ukáže v závěru vyprávění, kde se Ježíš ptá uzdraveného na jeho víru v Syna člověka. A na jeho otázku, kdo to je, mu může odpovědět: „*Vidíš ho; je to ten, kdo s tebou mluví.*“

Všimněte si, že Ježíš je po většinu vyprávění **vzdálen, jakoby nepřítomen**. Objeví se na začátku a na konci. Ale je tu ten, kdo ho zpřítomňuje a zastupuje jako **němá připomínka i jako svědectví slovy**: „...vím, že jsem byl slepý a nyní vidím.“ I když naráží na odmítnutí a pohrdání.

Vidět v Kristově světle celý náš život, Boha, druhé lidi, stvoření – to je úkol, s nímž nebudeme za celý život hotovi. Mnoha věcem i jako křesťané nerozumíme, ale „víme, komu jsme uvěřili“. Mnoho věcí jistě nevidíme správně, ale víme, že jsme byli slepí, „*byli jsme tmou, ale Pán nás učinil světlem*“ (Ef 5,8). Důležité je neztratit nikdy z očí Světlo světa. Neztratit brýle víry. Zatemněním je ale naše víra ohrožena stále. Proto se nebojme přijít k Pánu s vědomím naší ubohosti, slepoty, nouze a nahoty – a nechme se pomazat „*mastí k potření očí, abychom prohlédli*“ (Zj 3,18). Dívejme se na věci **brýlemi víry, nikoli rádoby velkýma očima strachu**. **Nenechme se znepokojit** zpochybněním iluzí o klidném a bezpečném světě, protože falešné jistoty přece naše víra odhalila už dávno. A vydávejme odvážně i ve tmě **svědectví o Světle světa**.

Podnět k rozjímání

A za kým půjdou ti, jimž byla uvolněna pouta, takže se mohou znovu napřímit, ne-li za světlem, z něhož zaznívá hlas: „Já jsem světlo světa. Kdo mě následuje, nebude chodit v temnotě.“ Neboť Pán vrací slepým zrak. Právě tedy prohlédáme, protože máme léčivou mast víry. Předtím to už byla Ježíšova slina smíšená se zemí, kterou byl pomazán ten, který byl slepý od narození. I my jsme se z Adama narodili slepí a potřebujeme, aby nám Ježíš vrátil zrak. Smísil slinu se zemí: „Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“ Smísil slinu se zemí; proto bylo předpověděno: „Pravda povstane ze země.“ Pán však řekl: „Já jsem cesta, pravda a život.“

(Augustin (354 – 430), biskup v Hippo, výklad na Janovo evangelium (Tract. 34,9))

Modlitba po kázání

Bože, Ty miluješ člověka
a konáš všechno pro naši záchranu.
Dej, ať jsme otevřeni pro přijetí Tvé pomoci.
Daruj nám správné vidění světa,
abychom ve svém životě nezabloudili, a došli k cíli, jímž jsi Ty sám.
Prosíme Tě o to skrze Ježíše Krista,
Tvého Syna a našeho bratra,
který s Tebou a Duchem svatým
žije a působí na věky věků. **Amen.**

Zde je možné zařadit společné **apoštolské vyznání víry**.

Podněty k přimluvám

- Prosme za křesťany: ať žijí spravedlivě a pravdivě a všem lidem prokazují dobro.

Odpověď: **Pane, smiluj se.**

- Prosme za katechumeny, aby byli vedeni Duchem svatým a jejich víra aby sílila.
- Prosmě za zastavení současné epidemie a ochranu před vším zlým.
- Prosme o moudrost pro ty, kdo nám vládnou.
- Prosme za vzájemné porozumění a pomoc mezi lidmi a za lásku v rodinách.
- Prosme za ty, kdo se nechávají vést strachem.
- Prosmě za nemocné a za ty, kdo jsou blízko smrti.
- Prosme jedni za druhé: uzdrav, Pane, naši víru a otevři naše oči všude tam, kde je toho třeba.

Je možné také zařadit [litanií pro čas nakažlivých nemocí](#).

Otče náš

Zakončení

Dej nám, Bože, své požehnání,
ochraňuj nás ode všeho zlého
a doved' nás do života věčného.
Amen.

Na závěr můžete zazpívat společně píseň nebo si poslechnout
[Lutherovu litanií na ochranu před morem a Turkem](#) (zpívanou anglicky).